

НЕДЕЛЧО ДРАГАНОВ МАСТИНО СЕКОНДО

chitanka.info

За първи път го срещнах в един от луксозните хотели на Кайро — „Семирамис“.

Влязох в огромния хол с вид на човек, който търси някого.

Всъщност никого не търсех, а само исках да разгледам хотела, в който често отсядаха правителствени делегации и богати туристи. Тъкмо се оглеждах със строг и делови вид, при мене дойде някакъв млад човек, облечен в яркочервена риза и бледосини панталони.

— Сигурно търсите някого? — запита човекът, като се усмихваше весело и приятелски.

— Да — рекох, — но струва ми се, че закъснях.

— Случва се. — Той си тръгна, но после се извърна и рече със същата весела усмивка: — Все пак съветвам ви да почакате. — Махна фамилиарно с ръка и се отдалечи.

Седнах да „почакам“. Около малките мраморни масички, разположени удобно в меките кресла, седяха разни чужденци, а може би и египтяни, които предпочитаха да разговарят помежду си на френски или английски. Келнерите суданци, облечени в чистите си снежнобели галабеи, препасани с червени пояси, накривили червени фесове, сновяха между масите и поднасяха уиски със сода и лед или ледената египетска бира „Стела“. Беше краят на април и задухата започваше да става нетърпима.

След малко наново мина човекът в червената риза.

— Приятеля го няма още, а?

Той се усмихна и от сините му светли очи лъхаше такава симпатия и предразположение към мене, че аз се почувствувах задължен да го поканя на масата:

— Какво ще пиете?

— Уиски.

Той се държеше по домашному и аз помислих, че е от администрацията на хотела.

— О, не, не! Тук всички ме познават добре, защото живея от шест месеца в хотела.

Шест месеца в такъв скъп хотел! Видът му бе по-скоро „бонвивански“, отколкото на твърде богат човек. Но нали често видът лъже!

Донесоха уиски. Пихме мълчаливо. Той все се усмихваше на нещо и цялото му сияещо лице на млад човек излъчваше доволство и

щастие.

Изгълта на един дъх уискито и като вдигна празната чаша към лицето си, подхвърли весело:

— Данте италианецът! Слушали ли сте?

— Да. „Ад“ на Данте.

Той се засмя високо и звънливо като момченце:

— Данте е името ми. Данте Чезаре Ваки, кореспондент на „Пари мач“ и „Лайф“. — И като повика небрежно келнера, поръча ново уиски.

— Добрият журналист — каза Ваки — може да работи навсякъде. — И като смигна заговорнически, добави: — Важното е не къде печаташ, а какво пишеш!

— Ако го поместят — вмъкнах аз.

— Това зависи от... — и Ваки допря показалеца си на челото.

... След петата чаша уиски Ваки ми довери, че пишел роман за някаква странна история, случила се с едно бедуинско племе в сахарската пустиня, която той на два пъти прекосил с кервани. Възнамерявал да се отдаде на писателски труд. Журналистиката не го задоволявала. Диктувал романите си на магнитофон — „Модерният писател така работи“.

Нашият разговор „пред чаша уиски“ в хола на хотел „Семирамис“ продължи до късно. Алкохолът бе развързал езика на новия ми познат. Той чертаеше с увлечение бъдещите си литературни планове, после разказа пикантни любовни приключения, няколко интересни политически вица. Накрая ме покани да обядваме заедно.

На другия ден в определения час отново отидох в „Семирамис“. Ваки ме чакаше в хола и ме въведе в ресторанта. Той се състоеше от три зали. Първата — светла и весела, с красиви масички, сребърни лъжици и кристални прибори — ми се стори най-люксовото нещо, което бях виждал през живота си. Но Ваки мина през нея с делови вид и ние се озовахме във втора — с два пръста дебел персийски килим и ромбоидни масички от черно блестящо дърво. Но и тук не спряхме. Със сигурна стъпка на свикнал човек Ваки ме преведе в третата зала. Тя бе сравнително малка, цялата в червено: червени бяха и меките столове, и килимът, и стените, драпирани с тежки, скъпи завеси, и таванът от някакво тъмночервено дърво с изкусна резба. Салонът беше почти празен. Само в единия ъгъл седеше една двойка, по всяка

вероятност мъж и жена. Мъжът имаше вид на едър западногермански индустриалец, или пък на американски дипломат. Някакъв невидим оркестър свиреше под сурдинка сонатата на Крайцер. Всичко тук наистина бе фантастично, но както по-късно узнах, най-фантастични бяха цените.

Щом седнахме, при нас веднага дотичаха двама келнери да се осведомят какво ще поръчаме. По този въпрос, разбира се, Ваки имаше думата. Аз бях невежа в избора на редките и скъпи ястия. По време на обедата край нас мина господин с важна осанка, облечен в светлосив костюм. Ваки веднага се изправи и го поздрави с любезен поклон.

Погледнах го въпросително.

— Генерал Бърнс, шефът на войските на ООН в Газа, около линията на примирието. Правя документален филм за тях. Работа за дванадесет хиляди лири. И сценария, и снимките — сам!

— Този е, значи, шефът...

— Е! — възкликна Ваки и ми смигна заговорнически: — Малката политика не пречи на голямата.

— В какъв смисъл?

— В най-обикновения. Човек не бива да страда от излишни предразсъдъци. Вие да не мислите, че ще направя филм по вкуса на генерала. Ами! Аз ще вложа в него мои идеи...

Келнерът донесе сметката. Ваки хвърли бегъл поглед и със замах разписа бележката, която се прибавяше към общата му сметка в хотела.

За обедата на двамата бе заплатена сума, достатъчна един човек цяла седмица да се храни в добър ресторант. Но на Ваки, изглежда, тази цифра не направи впечатление. Попитах го какви идеи иска да вложи в документалния филм.

— Разбираш ли — живо отвърна той, преминавайки на „ти“, — всеки детайл от филма да бъде наситен с определена идея.

— А общата идея?

— Борбата за мир — каза с патос италианецът. — Мирът и борбата срещу войната... — Той се загледа над главата ми и махна с ръка: — Аделина!

Високо, стройно момиче седнаше на съседната маса.

— Ела при нас! — каза Ваки и стана.

Момичето беше облечено в жълта тясна рокля и имаше дълги, силно изрусени коси. То седна на предложения стол и Ваки, цял

разцъфнал в усмивка, побърза да ни запознае:

— Аделина! Какво хубаво име, а? Най-милото момиче в Кайро. Дъщеря на директора на хотела.

Момичето кокетно се усмихна, разтвори чантата си, извади червило и започна да налага върху устните си, и без това яркочервени, още един дебел пласт боя. От него лъхаше на силен парфюм, на помада и бадемово масло, с което, изглежда, обилно бе намазало косите си.

Ваки обсипа момичето с комплименти, препоръча я между другото за „идеална танцовачка на рок-енд-рол и ча-ча-ча!“.

Беше време да си тръгвам. Сбогувах се с Ваки. Той обеща да ме потърси в близките дни. Непременно искал да видя как танцува Аделина. Момичето се усмихваше безцветно, безцветен бе и погледът на големите ѝ, избелялосини очи, а ръката, която ми подаде на тръгване, бе мека и безжизнена.

Въпреки обещанието, Ваки не ме потърси. От време на време ние се срещахме на конференции по печата, разменяхме по няколко любезни думи като стари приятели. На пресконференциите той винаги идваше въоръжен с някакъв малък фотоапарат, но всеки път различен, „Лайка“, „Кодак“, „Контакс“...

— За такива списания като „Пари мач“ и „Лайф“ не е ли по-добре да снимаш с „Ролекс“? — запитах го веднъж.

— Ехе! — възкликна той. — Това важи за неопитните фотографи, за мене апаратът няма решаващо значение!

Мина още някое време и Ваки изчезна. Не се появяваше нито на пресконференциите, нито в модните ресторанти, нито в „Пероке“ (едно кабаре в центъра на града, което понякога „кореспондентското съсловие“ посещаваше „за почивка и отмора“). Търсих го и в „Семирамис“.

— Не е вече тук — рече администраторът. Той каза това сърдито и ми отправи дълъг, подозрителен и недружелюбен поглед.

Бях озадачен. „Сигурно е забъркал някаква история с дъщерята на директора“ — помислих си и реших да го открия на всяка цена, защото този човек ми беше симпатичен. Но как да го намеря в големия град? От кого да узная адреса му? А, да, разбира се, от Дик М., дебелия Дик, кореспондента на „Ройтер“, най-осведомения човек в целия град. Всички колеги признаваха, че освен в любовните похождения,

дебелият Дик е много вещь и в кореспондентската си работа. Не беше тайна, че твърде често той научаваше големите новини по-рано от някой министър. В президентството, във всички министерства и поважни учреждения Дик имаше свои хора, на които плащаше заплата, често пъти по-голяма от тази, която чиновникът получаваше от държавата. Така английският кореспондент си осигуряваше по едно ухо и око във възловите места — те му звъняха по няколко пъти през деня и дебелият Дик отлично вършеше своя журналистически бизнес. Но докато се наканя да отида при него, една вечер Ваки се изтърси изневиделица в къщи.

Пак беше облечен с червената риза и бледосините панталони. Имаше същия въодушевен и весел вид, познат ми още от първата среща. „Слава богу — рекох си, — всичко е наред.“

— Как си? — каза Ваки. — Знаеш, поиска ми се да те видя, пък и ми се случи път насам...

— Много добре — казах, искрено зарадван от посещението. — Тъкмо се чудех какво да правя тази вечер. Да пийнем малко българско питие, сливова, а?

— С удоволствие — рече той, — слушал съм за вашата ракия, но не съм опитвал досега. Хубав случай!

С учудваща бързина Ваки омете чинийката с кисели моркови, краставички и зеле и изпи една след друга три чаши от тия, в които обикновено у нас пием вино. И се напи до неузнаваемост. Като се хилеше глупаво, разказа, че се преместил да живее в Хелиополис (едно от хубавите предградия на Кайро, което се намира на двадесет километра от центъра) у някакъв си кинорежисьор, който имал две жени.

— Нали се сещаш — рече той. — В края на краищата е несправедливо един мъж да притежава две жени, когато друг няма и една.

— Да, Ваки, но ти имаш Аделина. Впрочем я ми кажи: защо напусна хотела?

— Хотела ли? — Той се ухили пиански глупаво. — Скучно ми стана в хотела. Е... и, разбира се, струва скъпо.

— А къде се губиш, защо не се явяваш на конференциите по печата, нито другаде?

— Семейни задължения. Щом обещах да се грижа за една от жените, трябва да бъда коректен във всяко отношение. — После Ваки се помъчи да говори като трезвен човек: — Не бях в Египет. Ходих в Ливан, Саудитска Арабия, Кувейт. Свирнат ти от редакцията и вземаш първия самолет. Трябва да се живее, нали? Пък и сега бързам да завърша романа. — Ваки почука с пръсти по бакърената масичка, сякаш се намираше в бар. — Слушай, скъпи приятелю, мога ли да получа още една чаша сливова?

Отворих една „половинка“, налях му, сложих в чинийката туршия. Той изяде най-напред салатата и след това отпи от ракията.

— А с филма какво става?

— Върви. Всичко е наред.

Той почувствува, че се напива извън мярката, и се изправи, като гледаше сериозно пред себе си и се опитваше да стои стабилно на краката си, стегнати в необикновено тесни панталони.

— Ще те изпратя — рекох му — до първото такси.

— Добре — съгласи се Ваки и въздъхна дълбоко, а изражението на лицето му за миг стана трезво.

Хванах го внимателно подръка, придавайки невинен приятелски жест на това, защото по себе си знам колко е обидчив пияният човек. Той увисна на ръката ми и криво-ляво излязохме на улицата, по която сновяха таксите. Едно такси спря до нас, но Ваки отказа да се качи в него.

— Само на „Мерцедес“ — извика той, — на друга кола не се качвам.

Повиках един „Мерцедес“ и настаних вътре италианеца. Той не бързаше да се сбогува, нито казваше на шофьора къде да кара.

— Знаеш ли — подаде главата си през отворения прозорец Ваки, — струва ми се, че в момента нямам пари в себе си. Разбираш, нали?

Дадох му, колкото бе необходимо, за да го закара шофьорът до Хелиополис. Чак когато колата тръгна, се сетих, че Ваки сигурно не бе вечерял и затова омиташе киселите краставички с такова настървение и се напи необичайно бързо.

И после пак дълго време Ваки не се мяркаше никъде.

Когато запитах дебелия Дик знае ли къде е Ваки, той се смя с продължително хохокане, преди да ми отговори.

— Ваки, хо-хо-хо — рече най-после той, като все още не можеше да успокои шкембето си. — Защо те интересува Ваки? Великият Ваки?

— Приятели сме — рекох аз.

— А, така ли! Социалистически кореспондент приятел с италианец, това не ми харесва.

— Защо не! — рекох аз. — Във всеки случай Ваки не е по-лош от другите, от теб например.

— Вярно — рече Дик и се засмя добродушно. — Само че не му върви. В много тежко положение е горкият.

Сега вече знаех, че Дик не ще спре, докато не разкаже всичко, което знае за Ваки. Дебелият Дик обичаше да се хвали с осведомеността си. Понякога постъгваше, честичко преувеличаваше, увличайки се от собствените си думи като момченце, ала все пак информацията му почти винаги биваше изчерпателна и богата с конкретни факти.

Като се наслади на своето гръмко хохокане и хихикане, Дик премина към информацията:

— Ваки наистина пристигна преди година като фотограф на „Пари мач“, но още след първите снимки веднага го уволниха. Ваки остана в Кайро. Няма пари за път, нито пък може да плати страшната сума в хотела. Последната му надежда беше документалният филм за войските на ООН. Успял да измъкне три хиляди лири аванс, представяш ли си, три хиляди — заплатата ми за две години. И когато се стигнало до гледането на филма, какво се установило? А познай де! Къде ще се сетиш? На повечето от половината снимки на екрана се виждало някакво дебело дърво, разполовяващо снимката по средата. Какво, мислиш, било това? Палецът на Ваки. Той, бедният, за първи път работил с кинокамера и така несръчно работил с нея, че повечето време снимал собствения си палец. Е, разбира се, от филма нищо не излязло. Ваки опитал да уреди сметките си в хотела с помощта на дъщерята на директора, но и там не му провървяло. Живее сега някъде в Хелиополис и само един бог знае с какво се занимава.

Дебелият Дик поръча кафе, запали отново вонящата си пура и отпусна шкембето си. Това беше знак на добро разположение на духа и желание за разговор поради липса на друга работа в момента.

— Трагедия, драги мой. Дължи шест, обърни внимание, шест хиляди лири на „Семирамис“. Какви банкети, какви обеда и вечери

даваше там Ваки! И с широка ръка разписваше сметкоразписките. Отначало имаше неограничен кредит — специален пратеник на „Лайф“ и „Пари мач“, много близки отношения с красивата Аделина, договор за филм, който трябва да му донесе дванадесет хиляди лири. Комедия! — Дик самодоволно избълва облак лютив дим от устата си. — Сега Ваки, великият Данте Чезаре Ваки, не може да напусне страната, длъжен е всеки три дни да се разписва в полицията и кой го знае как ще се измъкне от това положение.

— Ти... например добре се измъкна — пошегувах се аз. — Не можеш ли помогна и на Ваки?

— Хо-хо-хо, хи-хи-хи... Намекваш за оная история с американката? Това е друго. Ти мислиш, че в Лондон се интересуват от такива неща? То си е моя лична работа. „Ройтер“ се интересува само от информацията. Най-важното е да бъдат изпреварени „Юнайтед прес“ и „Асошиейтед прес“. Поради глада, който го е налегнал, сега Ваки е заприличал на истински клошар. Заложил е всичките си фотоапарати, пишещата машина. Оня ден задигнал пишещата машина на индийския кореспондент и я отнесъл в заложната къща. Уж за малко взел от книжарката на „Ивет“ фотоапарата й, за да фотографира нещо, и — хоп — в заложната къща. Трагедия, драги. Обърнал го е на кокошкарство... Кафето е добро — рече Дик и извади нова пура от горното джобче на сакото си. — Да ти кажа ли, все пак Ваки има известен морал: той залага нещата с надеждата, че ще спечели отнякъде пари, за да ги откупи и върне на собствениците, ами Лоренцо? Познаваш го, нали?

Познавах Лоренцо. Той беше елегантен млад човек, кореспондент на някакъв италиански вестник, бе живял дълго време в Египет и бе женен за италианка, родена в Кайро. Веднъж вестникът му помести обширно интервю с председателя на временното алжирско правителство. То бе препредадено от големите агенции и дори напечатано и в египетските вестници. Лоренцо бе съчинил интервюто, уволниха го незабавно. Знаех още, че жената на бившия кореспондент е много красива, една от най-красивите манекенки в Кайро за парижки модни рокли.

— Ти не си ли ходил у него? — запита Дик. — А, разбира се, такива като вас — моралисти — той няма да покани. Но мнозина вече са били у него на гости. Хо-хо-хо, хи-хи-хи! Отиваш, жена му те

посреща с прелестна усмивка, поседиш малко. И изведнъж телефонът иззвънява. Лоренцо трябва да слезе в града по много важна работа. Ти оставаш с красавицата. И за десетина лири получаваш много пикантно удоволствие. Скъпичко наистина, но жената, трябва да се признае, има качества. Как ти се струва това, а? Хитро измислено, сигурен доход за Лоренцо. Хо-хо-хо, хи-хи-хи. — Шкембето на дебелия Дик се разтресе. — И все пак гадно, дявол да го вземе. Много гадно!

Телефонът иззвъня. Дебелият Дик скочи изненадващо леко за тлъстото си тяло.

— Да, да — извика той възбудено. — Диктувай...

Информаторите му съобщаваха новини. Сега той беше забравил и моето присъствие, и целия свят. Съществуваше само новината, която „репортьорът“ му диктуваше.

Много месеци по-късно срещнах Ваки на каирското летище. Това беше през юли 1958 година, непосредствено след свалянето на монархията в Ирак. Командироваха ме там и трябваше по възможност бързо да се добера до Багдад. Затова взех първия самолет за Дамаск, а оттам — ако мога, да се прехвърля в Ирак.

Като ме видя, Ваки се развика. Бе необикновено възбуден и весел. Изпращаше го някакъв не твърде млад човек с хитро лице и мустачки „а ла Клерк Гейбъл“, когото Ваки представи като главен редактор на местния италиански вестник.

До тръгването на самолета имаше още половин час. Ваки изчезна нейде и ме остави с редактора, който веднага поведе непринуден разговор.

— Ваки — рече той — се отнася с големи симпатии към вас. Бедният, в ужасно трудно положение е изпаднал. Затънал е в дългове, не може да се измъкне отгук, докато е жив. Иначе е добър момък. Ние, италианците в Кайро, го наричаме Мастино Секондо...

— Ще ви обясня — каза той в отговор на недоумението ми. — Преди тридесет години в Кайро с една италианска туристическа група пристигна художникът Мастино. Беше млад човек и изпадна в захлас от красотата на града, от палмите, от минаретата, от Нил, от арабите в галабеи, които по цял ден сърбат горещо кафе в каирските кафенета. Мастино изпадна в такъв възторг, че всеки ден се напиваше до изнемога. И понеже изхарчи повече пари, отколкото имаше, задлъжня, не можа да се върне с групата си в Италия. И остана за цял живот

бохем в Египет. Представяте ли си! Бохем в една арабска страна! Ако в Рим и Париж има сноби, които си въобразяват, че от един пияница-художник може да излезе нещо, и намират някаква романтика в това, тук бохемът е обречен на жалко съществуване. Ужас! В Кайро човек може да живее като полицай, крадец, амбулантен търговец, панаирджийски клоун, но не и като бохем. Та кой се интересува от чудатостите на някакъв си художник бохем? На десетте си пръста мога да изброя хората в Кайро, които биха купили една картина... Та тъкмо затова наричаме помежду си Ваки Мастино Секондо. Върви по стъпките на Мастино художника. Ако не се измъкне в скоро време, още приживе ще изпита ада.

— С една дума, още приживе ще си изкупи греховете — пошегувах се аз, но ми стана мъчно за Данте Чезаре Ваки.

Ваки се качи на самолета последен, когато вече се канеха да вдигнат подвижната стълбичка.

— Първият етап е изминат — рече той, като се тръшна в креслото до мене и започна да бърше потта от челото си.

Единственият багаж, който носеше, бе фотоапаратът „Лайка“, стар модел отпреди войната. Беше с неизменния си летен костюм от бледосин док и яркочервена риза.

— За какъв етап става дума?

— По пътя към Багдад — рече той.

— Без шеги — отвърнах. — Ти не можеш да отидеш в Багдад, защото вдругиден трябва да бъдеш в Кайро, за да се разпишеш в полицията. Нали всеки три дни си длъжен да се явяваш във вътрешното министерство?

— Какви ги разправяш! — възкликна той и се престори на много учуден.

— Слушай, Ваки, щом е така, ти не ме смяташ за добър приятел, както твърдиш, и аз се обиждам. Всичко ми е известно. Ти си Мастино Секондо. Но няма нищо страшно. Случва се, с всеки може да се случи.

— Да, прав си! — вече без фасони рече Ваки. — Няма защо да крия от тебе. Положението ми е ужасно. Веднъж да се измъкна на свобода!...

И Ваки без повече преструвки описа плана си за измъкване „на свобода“. Имал да дължи в „Семирамис“, на други хотели и на разни хора и места толкова пари, че, все едно, докато седи в Египет, не може

да ги издължи. Планът му беше прост и смел. След обединението на Сирия с Египет през февруари 1958 година за пътуване между двете провинции не се искаше виза. На каирското летище Ваки успял да се изплъзне от бдителността на полицията (на него му било забранено да отива дори и в Сирия) и се качил на самолета. В Дамаск щял с кола да прехвърли сирийско-ливанската граница. По онова време все още бе възможно човек без особени трудности и даже без виза да премине от Сирия в Ливан.

— Оттам сигурно отиваш в Италия?

Ваки занадничка през прозорчето. Наближавахме сирийската столица. Като струпани зарчета изглеждаха белите къщи на Дамаск. Моят спътник радостно разтърка ръце при вида на спасителния град и чак тогава отговори:

— Работата е там, драги мой, че поради някои причини засега и в Италия не мога да се върна.

Самолетът се спусна по гладката писта на летището.

— Само веднъж да се измъкна оттук — рече Ваки, когато слязохме от самолета. — Другото лесно ще се нареди. — Той си взе набързо довиждане и с единствения си багаж — апаратчето през рамо — се шмугна в тълпата и изчезна от погледа ми.

След месец на връщане от Багдад реших да се отбия в Бейрут. Градът беше наводнен от американски войници. Техните униформи, цвят „каки“, се срещаха навсякъде — в хотелите, ресторантите, баровете...

Пристанището бе задръстено с американски военни кораби и там можеше да се влезе само със специално разрешение, издадено от американското посолство. Не се надявах, но отидох и аз за всеки случай да искам такова разрешение. Приемната на посолството беше претъпкана от западни журналисти, които чакаха реда си да влязат при военноморското аташе за пропуск. По рафтовете на големия хол бяха наредени пропагандни брошури на английски, френски и арабски, в които се възхваляваше „великата мирна мисия на американските войски за спасяването на Ливан от комунистическата опасност, надвиснала след избухването на иракската революция“.

Някой ме тупна силно по рамото:

— Товарищ!

Ваки! Цял-целеничък и невредим, с неизменния си синкав панталон, но този път с бяла риза и с фотоапаратче през рамо.

Не старата „Лайка“, а малък „Кодак“ от сто и петдесет сирийски лири, любителски: такива апаратчета богатите татковци в Германия купуват на децата си, когато навършат дванадесет години. И Ваки ми заприлича на тези бели момченца, със засмени, сияещи лица.

Ние така шумно изразявахме изненадата и удоволствието си от тази неочаквана среща, че колегите от приемната все по-честичко поглеждаха към нас, вероятно заинтригувани и от това „товарищ“, което Ваки изкрещя още в самото начало.

— Най-важното е — каза Ваки, — че съм на свобода. Свободен човек! Вярно, че финансите ми не са още в ред, но това по-лесно ще се нареди.

Живее в най-люксоznия хотел в Бейрут (ком тужур!), „Палм Бич хотел“, и, разбира се, на юнашка вересия. Урежда вълносно да стане платен сътрудник на „Пари мач“ и швейцарското списание „Илюстре“. Дребни пари (пур ла пош) вземал от чистачката. Не била нито много млада, нито много красива, но имала добра душа и горещо сърце. (Ваки бе разбрал, че пред мене няма смисъл да играе ролята на богат „джентълмен“ журналист, и затова говореше откровено.)

— Слушай — рекох му, — виждам, че ти няма да се удавиш, ще изплуваш и този път, ами можеш ли ми помогна да се снабдя с пропуск за бейрутското пристанище? Искам непременно да напиша репортаж за него, а без разрешение на американците не пускат.

— Ще я наредя тая работа. Почакай тук пет минути.

След малко Ваки се върна, хвана ме подръка и ме завлече в една стаичка. Там зад малка масичка седеше бледо момиче и със светкавична бързина пишеше нещо на машинката с дългите си пръсти.

— Мис Дейвис, секретарка на военноморския аташе полковник Бляк! Господинът е моят колега, който ще ми помага за филма — каза тържествено Ваки.

Секретарката изобрази на лицето си една от ония усмивки, които се срещат в рекламите за кока-кола, каза: „Джастън момент“ — и влезе в съседната стая, където вероятно бе кабинетът на полковник Бляк.

— Ето, господин Ваки — каза Дейвис с порцелановата си усмивка, когато се върна от кабинета, — пропускът е на ваше име и важи за двама души.

Тя подаде малка жълта картичка. Ваки я взе и като се наведе над нея, прошепна (достатъчно силно, за да чуя и аз):

— Не забравяйте, че ви чакам в бара на „Палм Бич хотел“. Тази вечер ще свири джазът на американските войници.

— Окей! — усмихна му се тя и на мене страшно ми се поиска да изпия една кока-кола. Ужасно нещо са рекламите и асоциативните комплекси, които те създават у хората!

— Сега ми обясни всичко — рекох на Ваки, когато бяхме вече на улицата.

Той размахваше жълтия пропуск и подскачаше като малчуган. На рамото му се люлееше фотоапаратчето тип „Кодак“ — любителски.

— Човек трябва да има шарм. Това е, драги мой! Някакво романче съм започнал с мис Дейвис... — Той пхна бележката в джобчето на ризата си и потри ръце: — Шарм и интелигентен вид. Другото лесно се нарежда. В преговори съм с командуването за снимането на документален филм за американските войници в Ливан.

— Внимавай, палеца!

Ваки се закикоти:

— Самият филм не ме интересува! Важното е да ги вържа да сключат договор, да взема аванс, а после...

— Но как издействува и за мене пропуск?

— Как? — Ваки се спря и разпери театрално ръце: — Ти, мили мой, си операторът на бъдещия филм!

Като видя опулената ми физиономия, Ваки пак се закикоти:

— Да, товарищ, ти си моят италиански колега, оператор, пристигнал днес специално от Италия да проучи възможностите за снимането на филма. — Ваки ми подаде ръка и каза с официален тон: — Бонжорно, синьор Ди Куарто!

— Бонжорно, синьор Ваки — отвърнах в същия тон. Спрях едно такси и извиках: — Синьоре шофьор, на пристанището!

По пътя Ваки ме предупреди да не съм посмял да плащам таксито, тъй като той, Данте Чезаре Ваки, го наема за цял ден и плаща „Палм Бич хотел“ „за сметка на Ваки“.

Не възразих и така, без разногласия, с весело настроение, Ваки и неговият колега, знаменитият оператор синьор Ди Куарто, влязоха в пристанището. Един американски самолетносач и няколко ескадрени миноносеца бяха опрели стоманените си туловища о кея. Синьор Ваки

и синьор Ди Куарто с жълтия пропуск в ръка бяха добре посрещнати навсякъде...

Вечерта синьор Ди Куарто покани в хотела синьор Ваки на чаша уиски. Синьор Ваки беше в добро настроение и сам изпи цяла бутилка. За човек, който не се храни твърде редовно, това количество е прекалено. Ваки се напи като последния безбожник, което от друга страна, го подтикна към изповед на най-смирнен християнин. Ролята на изповедника неволно игра синьор Ди Куарто.

— Аз съм идиот — рече Ваки и вдигна на лампата празната бутилка, за да се увери, че тя наистина е празна. (Изповедта се извършваше в хотелската стая на синьор Ди Куарто, стая №373, трети етаж на хотел „Режан“.)

— Защо?

— Аз съм мръсен тип — продължи той в отговор и разклати бутилката. Празният звук го натъжи и покрусен, той продължи изповедта си: — Жена ми и син ми, петгодишно момче, живеят в Тунис, а аз спя с арабски проститутки.

— Разбирам — рече с безстрастен глас изповедникът монсиньор Ди Куарто, — ти си Остап Бендер в международен мащаб.

— Не познавам тоя тип — рече Ваки и обърна бутилката, вкарвайки гърлото ѝ в празната чаша. След това заудря с дясната си длан дъното ѝ: две оранжеви капки се изцедиха в чашата. Най-после Ваки остави бутилката, наля малко сода в чашата, разклати я и след като я насити достатъчно с мириса на уиски, изгълта я с кисела гримаса.

Монсиньор Ди Куарто търпеливо чакаше грешникът да продължи изповедта си. Оня погледна въпросително монсиньора, после празната си чаша и пак монсиньора.

— Не — рече изповедникът, — достатъчно е. Пък и барът вече е затворен.

Синьор Ваки изгуби желание да се изповядва повече. Обхвана го апатия, която след малко премина в непреодолима дрямка. Монсиньорът напразно се опитваше да го изкара от стаята, внушавайки му, че всеки трябва да спи в собствения си хотел и че в бара на „Палм Бич хотел“, дето тази вечер свири джазът на американските войници, го чака мис Дейвис.

Заспивайки, той прати по дяволите мис Дейвис („и тя е курва като другите“), полковник Бляк („мъжка курва, наивник, който се мисли за хитър шпионин“), накрая върховния шеф на католиците, папата — нещо нечувано в устата на един изповядващ се.

Най-после спря да бълва скверни слова и носът му забръмча. Синьор Ди Куарто, превърнал се отново в обикновен човек, зави с килима Данте Чезаре Ваки, който се бе проснал на пода.

Носът бръмча цяла нощ и това ми напомняше за американските самолети, въртолети, танкове и дреднауди, накратко за репортажа, който трябваше да напиша. Станах, нагласих машинката. Нужно ми беше най-трудното — първото изречение. Верен на правилото, че човек трябва да се учи навсякъде и от всекиго, започнах репортажа с думите: „Полковник Бляк, който се мисли за хитър шпионин...“

От срещата ни в Бейрут минаха много месеци, когато случайно узнах, че Ваки е жив и здрав и се подвизава в Етиопия.

Един наш българин от търговското представителство в Адис Абеба се отби в Кайро на път за София.

— Запознах се с твой много близък приятел, който ти е гостувал два месеца в България. Италиански журналист — Ваки.

— После? — попитах аз предпазливо, с тревога в сърцето: „Какво още е надрънкал?“

— Много симпатичен човек — рече нашият. — И да знаеш каква хубава пропаганда направи за България.

— Така ли? — Тревогата отстъпи място на любопитството.

— Да, да! Имаше прием в нашето посолство. Италианският журналист, макар че не беше поканен, дойде, защото се смятал приятел на България. И много добре направи. Една група чужденци — от английското, френското, австрийското и други посолства — ме бяха заобиколили и разпитваха за България. Малко преди това Ваки се бе представил и ние заедно си пиехме сливовата. Ваки се намеси и сам започна да разказва за България. Ама нямаш си представа с какъв възторг: София е най-чистият град, който той е виждал, макар че е обиколил целия свят, новите жилищни домове били чудо на архитектурата, а да не говорим за крайбрежието, където италианците — най-добрите архитекти на курортни хотели — отиват да понаучат

нещо в това отношение от българите. И за хората в България говори, че са много мили и любезни, не страдат от болестта на подозрението, когато говорят с чужденци. И тебе похвали много: умен, интелигентен и отличен пияч на вино и уиски.

— Последното — рекох — май че е вярно, за другото не отговарям. Но щом никой не е разбрал, че Ваки не е и помирисвал България, човекът честно си е заслужил сандвичите и пиенето.

И така Данте Чезаре Ваки беше жив и здрав, действуваше още из Африка и Средния изток, според случая възхваляваше хубостите на България и пиеше сливова ракия. После пак му загубих следите за дълго време.

И един ден получих писмо: голям син плик, облепен с грамадни жълти марки, с печата на Джибути — най-голямото пристанище в Аденския залив.

„Виктория! Виктория! Виктория! Мизерията е победена, раят се върна на земята. На кого, мислиш, имаш честта да четеш писмото? Виж визитната картичка.“

На нея бе изкалиграфирано: „Данте Чезаре Ваки — корабопритежател.“

„Всичко това е казано скромно, мили мой. Но тъй като от много скромност можеш да получиш главоболие (знам го от личен опит!), ще разтълкувам визитна си картичка. Собственик съм на две не твърде млади, но големи и много солидни гемии: според случая работят и с мотор, и с платна. Били са собственост на някакъв бей, роднина на последния турски султан. Както виждаш, моите гемии имат благороден произход. Този бей отдавна е умрял, но като всеки човек, който уважава себе си, оставил потомство. Един от потомците му, млад, но нещастен човек, ужасно глупав и при това пияница, ми продаде корабчетата на изплащане! (Имай пред вид, че той никога не изпада в трезво състояние!) Сделката бе сключена в

Истанбул в «Кючук кафене» след втората бутилка коняк. Ти разбираш нали — господин Ваки, кореспондентът на най-големите американски и френски списания, филмов сценарист и пр. Доверие — пълно. Тук, в Джибути, съм се оттеглил временно, докато укрепна финансово, изплатя дълга си на истанбулския глупак и пр. Най-голямата ми мечта, драги мой, е да се върна триумфално в Кайро с тлъсти чекове в джобовете. Ще изплатя дълговете си (включително и сумичките, които заемах понякога от теб). След това ще дам огромен банкет на всички приятели и познати в салоните на «Семирамис». Както са тръгнали работите, уверявам те — без бла-бла, — скоро ще се видим в Кайро. Този град ненавиждам с цялото си сърце, но ще дойда само за десетина дни да респектирам идиотите там като тлъстия Дик и други, които се подиграваха на несполуките ми, да ги нахраня и напоя до пръсване на коремите и да си тръгна.

Засега пренасям лимони и портокали по крайбрежието и трупам пари! До скоро виждане! Кажи на Дик от мое име, че той е най-големият идиот, който съм срещал някога.“

Не зная изпълни ли Ваки заканите си. Не го дочаках. А може би той никога не ще се върне в Кайро. Може би историята с гемиите е басня. Може би... А може би и да не е. Кой знае?

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.